Uit de Volkskrant
Door: Marjon Bolwijn 1 februari 2018
Verkorte Link Bron: http://wqd.nl/NVDW

In 2015 liepen de gemoederen over het AZC hoog op © ANP

In Beverwaard was woede om azc het grootst, maar daar is niets meer van te zien: 'We hebben elkaar gek gemaakt'

'Er was denk ik vooral angst voor het onbekende'

De narigheid van asielzoekers die Rotterdammers vreesden bij de komst van een azc is uitgebleven. Dat strookt met bevindingen van onderzoeksinstituut WODC. 'We zijn opgehitst', zegt een buurtbewoonster.

De bakstenen vlogen door de lucht in de Beverwaard. Zo woedend waren bewoners in oktober 2015 over de komst van een asielzoekerscentrum (azc) in hun wijk aan de rand van Rotterdam. Ze komen 'grabbelen en verkrachten,' klonk het op straat. Het stadsbestuur hield zijn poot stijf, de asielzoekers kwamen en nu, anderhalf jaar later, is de afkeer verdwenen.

'Ik heb me vergist', zegt Els Visser (50). De moeder van een 20-jarige zoon nam destijds deel aan de protestacties, maar vraagt zich nu af waar ze zo bang voor was. 'Ik heb totaal geen last van die mensen. We hebben ons gek laten maken door verhalen die rondgingen. Vrouwen konden niet meer alleen over straat omdat ze verkracht zouden worden. Ik was ook bang dat ze hier de boel kort en klein zouden komen slaan als ze geen verblijfsvergunning kregen. Nu denk ik: ik heb me laten meeslepen terwijl ik eigenlijk helemaal niet wist wat we konden verwachten. We zijn opgehitst. We hebben elkaar gek gemaakt. Het was kuddegedrag.'

Geen effect

Vissers ervaring met asielzoekers sluit aan bij de conclusie van een onderzoek van het WODC dat vandaag aan de Tweede Kamer wordt gepresenteerd: de komst van een azc heeft geen effect op de veiligheid in de buurt. Visser is deze dinsdagochtend in buurthuis de Focus voor een praatje met leeftijdgenoten. De vrouwen delen haar opvatting over de asielzoekers. 'Het gaat goed, klaar', klinkt het kort en krachtig uit de mond van een dame in een paars gehaakt vest.

De vrouwen winden zich op over de criminaliteit in de buurt. In vijf weken tijd zijn midden op straat twee jonge mannen geliquideerd, is een gewonde man in een sloot gevonden, het stamcafé van een motorbende gesloten wegens wapenbezit en zijn een pizzakoerier en een Chinees restaurant overvallen. 'Met asielzoekers heeft dit allemaal niets te maken', zegt Hannie Timmermans (55).

De Beverwaard is een dichtbebouwde wijk met ruim 12 duizend inwoners, waarvan 60 procent niet-westerse migranten. De criminaliteit is de afgelopen jaren redelijk constant gebleven. Het is de criminaliteit en de sociaal zwakke status van de buurt die de Beverwaard ongeschikt maken voor een asielzoekerscentrum, vindt Aad Broer (37), actief voor Leefbaar Rotterdam, nog steeds.

Een gezin loopt door de wijk Beverwaard, waar de gemeente de laatste tijd extra geld in heeft gestoken. © Guus Dobbelman / Volkskrant

Doodskist

Hij was een van de actievoerders in oktober 2015. Er waren protestmarsen waarbij een doodskist werd meegedragen. De ME greep in toen een informatiebijeenkomst met burgemeester Aboutaleb uit de hand liep, er werd meer geschreeuwd dan gepraat en met bakstenen naar de politie gegooid. 'Die stenen', zegt Broer, 'kwamen van mensen van buiten de wijk.'

Oktober 2015 was misschien wel de heetste maand in het asieldebat van de afgelopen jaren. Door de hoge toestroom van vluchtelingen uit vooral Syrië en Eritrea moesten in korte tijd extra opvanglocaties worden geregeld. In sommige gemeenten voelden bewoners zich overvallen en was er angst voor onveiligheid, omdat in de asielstroom veel jonge mannen naar Nederland kwamen. 'Azc weg ermee', was de leus van tegenstanders. Tijdens een informatiebijeenkomst in Steenbergen verhinderden spreekkoren een enkele voorstander van opvang van asielzoekers haar verhaal te doen. 'Daar moet een piemel in', klonk het.

Ook in Oranje met zijn 140 inwoners liepen de emoties die oktober hoog op toen bleek dat boven op de 700 asielzoekers nog eens een zelfde aantal zou volgen. Boze dorpelingen blokkeerden de toegangsweg, staatssecretaris Klaas Dijkhoff werd tegen gehouden. In Rotterdam kwam burgemeester Aboutaleb tijdens een bijeenkomst over een azc in de Beverwaard niet boven het geschreeuw en getier uit.

'Afkoperij'

Aad Broer uit de Beverwaard vindt de woede van toen nog steeds terecht. Er zijn hier al problemen genoeg, vindt hij. Een azc erbij was 'de druppel' voor veel bewoners, analyseert hij. 'Godzijdank is de overlast door asielzoekers meegevallen.' De woede was volgens hem niet zozeer gericht tegen de vluchtelingen, maar tegen de arrogantie van de gemeente, die de opvang 'opdrong en burgers geen inspraak gaf'. En, zegt Broer, tegen de kosten van een azc, 'geld dat deze wijk goed kan gebruiken'. De kleine 1 miljoen euro die de gemeente de afgelopen anderhalf jaar investeerde in de wijk, noemt hij 'afkoperij'.

Het buurthuis is opgeknapt, in het winkelcentrum staan nu grote planten in felgekleurde potten, er is een gesubsidieerd buurtcafé waar het eerste kopje koffie gratis is. De straten worden vaker geveegd en er zijn twee wijkconciërges gekomen. Bewoners worden regelmatig met nieuwsbrieven en bijeenkomsten op de hoogte gehouden van het reilen en zeilen in en rond het azc. Zo hebben ze kunnen lezen dat vorig jaar elf asielzoekers zijn aangehouden op verdenking van winkeldiefstal. 'Ach, stelen komt overal voor, daar hoef je geen asielzoeker voor te zijn', relativeert Hannie Timmermans, die als vrijwilliger in het verzorgingshuis werkt.

Nauwelijks meldingen

De politie zegt dat de veiligheid in de buurt door de komst van het azc 'niet onder druk is komen te staan'. Bij de politiepost in het wijkcentrum kwamen de afgelopen anderhalf jaar nauwelijks meldingen van bewoners over het azc.

De moeder en dochter die de sigarenzaak in het winkelcentrum bestieren, vertellen 'commercieel voordeel' te hebben van de asielzoekers. 'Ze komen voor een nieuwe simkaart, nieuw beltegoed en snoepjes voor de kinderen. 'Toen ze erachter kwamen dat mijn man Arabisch spreekt, kwamen ze op zaterdag, als hij achter de toonbank staat', zegt Fikriye.

Haar 20-jarige dochter Asya vertelt over de televisiebeelden over de volkswoede in oktober 2015. Klanten die in de winkel 'heel lief' waren, stonden te schreeuwen voor de camera. 'Er was denk ik vooral angst voor het onbekende.'

Politiemeldingen rond COA-locaties, 2016 Het aantal meldingen rondom COA-locaties in het politiesysteem in 2016, uitgesplitst percategorie.

Eerste helft 2016 Tweede helft 2016

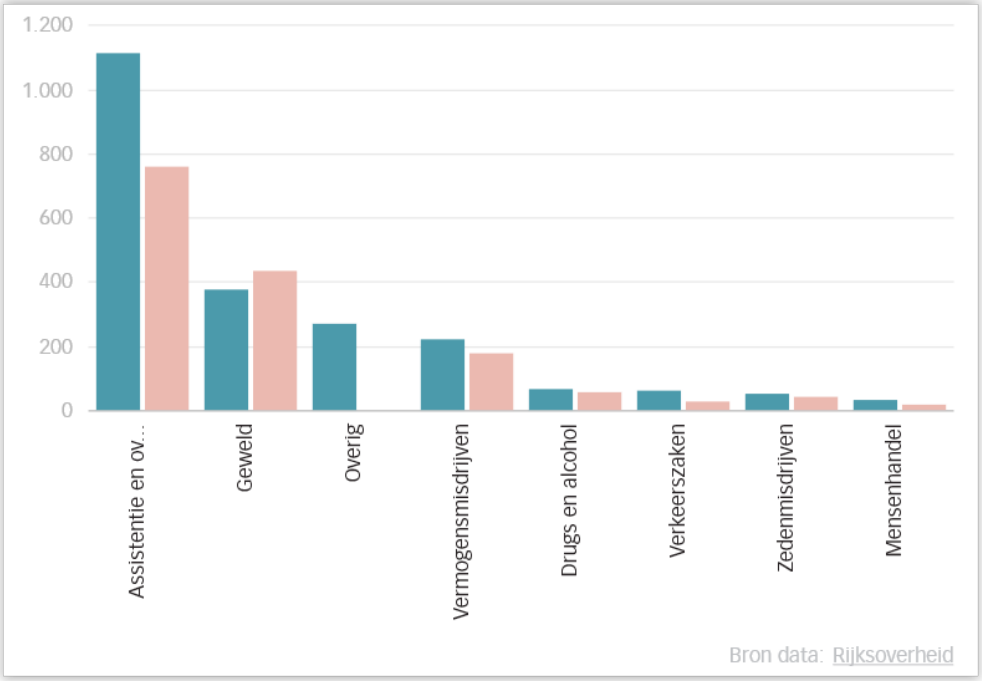

Vooral gezinnen

Daarbij kwam dat er verhalen de ronde deden waar niets van klopte, zegt Ali Honor, manager van het azc in de Beverwaard, een wit gebouwencomplex dat ligt ingeklemd tussen de snelweg, een parkeergarage en tramremise.

'Er zouden alleen alleenstaande mannen komen, de criminaliteit zou toenemen.' De groep van vierhonderd asielzoekers die op de locatie verblijven, bestaat grotendeels uit gezinnen met jonge kinderen, waarvan de meesten uit Syrië zijn gevlucht.

Royale hotelkamers

Honor organiseert regelmatig rondleidingen in het centrum. Els Visser bezocht de eerste, nog voordat het azc openging. 'Ik verwachtte royale hotelkamers, maar het waren heel kleine, sobere ruimtes, nog net geen gevangenis. Er blijken ook zoveel activiteiten voor de vluchtelingen te worden georganiseerd dat ze zich geen moment hoeven te vervelen. Vandaar dat we ze bijna nooit zien.'

Ali Honor werd tot zijn verrassing vorige zomer uitgenodigd bij een buurtbewoner die de komst van de asielzoekers aanvankelijk ook niet had zien zitten. 'Hij trakteerde op taart als dank dat het allemaal goed was afgelopen.'
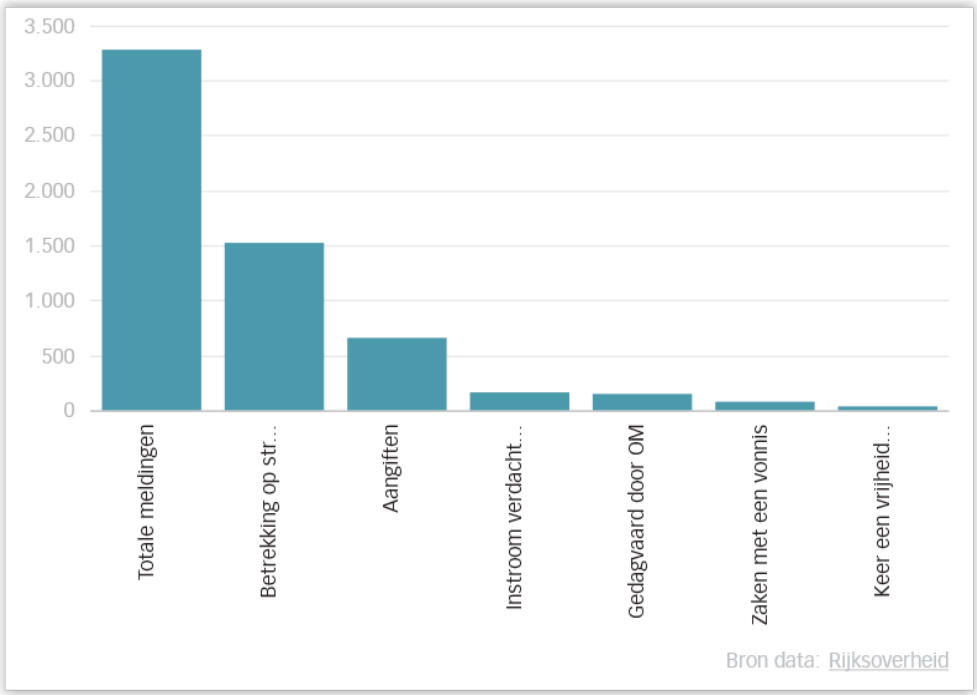
Politiemeldingen rond COA-locaties in de tweede helft van 2016 - wat gebeurde ermee? Van de ruim 3.000 meldingen leidden er slechts 47 tot een gevangenisstraf